

GAZETA

FRANSSIEEVANEE.

Gazeta are pe dno ori, adosa: Mercuru si Sambata
Păia'ă udata pe septemana, adosa: Mercuriu Pretiu-
aru este pe unu annu 10 f. m. e.; pe diumetate
annu 5 f. m. in lăintru Monarchiei.

Pentru țeri straine 7 f. pe unu sem. pe si annulu
intregu 14 f. m. e. Se prenumera la tôte poste
imperatesei, cum si la tôte cunoscutii nostri DD. corr-
espondiati. Pentru sorie „petitu“ se cere 4 cr. m.

AUSTRIA SI DIFERINTIELE IN BADEN.

Conflitul statului cu beseric'a catholica in Baden pôte avé
inca urmari neprecalulate, pentrucă elu capata nutrementu din tôte
partile. Diregatori'a civila din Baden nu' si retrage asprimea manda-
tului pentru inchiderea preotiloru celoru ce publicara pastoral'a Archi-
episcopului de Freiburg, cu tôte ca le concesse ca arestulur se lu póta
rescupara cu cate 10 f.; de alta parte Episcopulu scôse din oficiu
pe vro 5 vicari, decani, carii amenasera ai publica pastoral'a, ear' pe
deregatori carii esecutêza mandatulu gubernului îi escomunica. —
Acêsta neincovoiere din partea Episcopului o ascriu cele mai multe
diurnale zioriloru ce i s'au datu din Vaticanu, ca se rumpu o data
precarei stari a catholicismului din Baden o cale detiermurita d'asi
reprimi drepturile cerute.

„Correspondința Austriaca“ ca organu reprezentatoru alu ten-
dintiloru Austriei, scrie despre acestu conflitu următoarele. —
„Ochii lumei catholice sunt acintati intr'acolo (Baden); simpatiele, de
care avura parte Archiepiscopii d'acolo ce se luptasera 80 de ani
pentru drepturile besericesci, se afla astadi totu atatu de calde si de
vii in Austri'a.

Nici o lupta nu e mai stricatiôsa priincoisei desvoltari a unui po-
poru, fericirei, internei consolidari si pusetiunei dinafara a potestati
unui statu decatu luptele sêu certe intre dône puteri purtatôre de
auctoritate, între beserica si statu. Epoc'a nôstra, care si dealtmîn-
tea e din multe parti atacata, n'are trebuința si de acestea certe.

Prin crisea aniloru decurundu trecuti, reulu de care bolea Eu-
rop'a si a descoperitu chiaru a sea natura si cu ea si midilôcele,
cu care se pôte vindeca acelu reu. Aceste jacu in consolidarea pute-
rei superioritati, intru intrebuintiarea ei fora crutiare, inse pe calea
dreptatei, deosebi inse intru inflacararea simtimentului relegiosu alu
poporului, in reinvierea unei ascultari, care se éssa din voie libera
si din consciința detoriei precumu si din pietatea catra superioritati,
care sunt dela Dunnedicu asiediate. O mare parte din oieptulu acestu
mantuitoriu constitue problem'a gubernelor; cea mai mare inse, fora
a puté nega, gravitéza pe umerii besericei. Succesulu loru e posi-
veru numai, candu voru lucra aceste doue puteri in unita impreuna
intilegere.

Daca superioritatile besericesci, pentru ca sasi implinésca acêsta
loru misiune, chiaru acum pretindu drepturile fundate in organ-
ismulu besericei mai multu decatu de alta data — ele din partesi im-
plinescu numai o datorie, dupacum din alta parte e unu actu de justitia
si le concede acêsta, si se pote numi o politica intielépta candu se
intimpina deregetoriele besericesci cu o prietenia si prevenire de aju-
toriu, dar nu sa se puua cineva in pora cu ele, aratandule nencredere
si punendule pedeci.

Prin o recunoscere a drepturilor besericei nunumai ca statulu
nu se amenintia de nici unu periculu in reportulu drepturilor si in-
ereselor sale, ci spre resolvirea problemei lui e acêsta chiaru o
conditiune si o agenda imperitata de binele comunu. Aru mai fi
lucru nedreptu, daca in timpurile nôstre n'amu da tóta recunoscința
superioritati besericesci, cumca nesuintiele ei sunt sincere si cintéza
singuru numai la implinirea marei si santei misiuni a besericei.

Verec dreptugetatoriu, aruncandu o privire preste nepla-
cutele certe din Baden, deve se dorésca ca ele sa se domolésca catu
mai ingraba va fi prin putintia. Noi o facemu acesta dimpreuna cu
tóta lumea catholica.

O inaintare pe calea apucata, ar mari mai reulu, mesuri de po-
tentia nu ne potu conduce la scopuri bune; la aceste e deschisu numai
drumulur prevenirii si alu bunei impreunaintielegeri.

Macar' de s'ar' cunósce acêsta la loculul cuvenitu, unde sa se iee

de direptiune altu firu, care singuru pôte conduce la o regulare du-
ratôre si multiamitôre a repórtelor besericesci din Baden.“ —
Deaci vercine va concheié la stimatiune reciproca, la armoniôs'a co-
lucrare a acestoru doue puteri in Austri'a, si la projeptele beseri-
cei — facia cu statulu. —

Monarchi'a austriaca.

Văsendu, 5. Decembre. Daca amu tacutu de atata timpu încôce,
nu facuramu acêsta din indiferentismu catra inaintarea causei nôstre,
nici din motivu linistitoriu, cumca dóra dorintiele nôstre le vedemu
incoronate cu vreunu resultatu suridietoriu; ci ca amu asteptatu,
redimati fiindu in sperantiele ce ni se facura dupa pasirea nôstra, ca
se sosésca o data si pentru noi o óra detiermuritôre între ceea ce e
menitu de susu a se sorti pentru noi si ceea ce pôte nu ni se va
cuveni. — In oieptulu frumôsei acei sume de bani, ce remase, dupa do-
rinti'a tuturor, a fi consantita in favôrea imbunatatirei starei scólare,
si ajutorirei catorva teneri prin stipendie ca se póta continua invoti-
arile la scóle mai inalte, inca nu avemu verunu resortimentu la
mana, din a carui sirie se ne putemu impartasi simtintiele de bu-
curia. — Poporulu nôstru d'aci, ocupatu mai vertosu cu lucrulu campu-
lui si cu crescerea vitelor, parenise ca scapa si din masg'a ce o avea
pene acum; pentrucă locurile p'aci sunt fôrte sterile si productivi-
tatea agriloru nu mai e in stare a suministra nutrire deajunsu locui-
toriloru; alte specule, ori alti rami de castigu prin tótu regimentulu
fostu, nu a fostu datina a se intreprinde, dara nici ca se potu midil-
loci acestea aici unde trebuințiile nu sunt atatu de latite, ca in
giurulu cetatiloru celoru mari unde celu pucinu cu caratulu lem-
neloru pôte agonisi cate 2, 3 cruciari pe di si plugariulu: deacea nici
de vreunu castigu de bani, carii sermanii locuitori nu îi vedu cu lunile,
ca n'au de unde si pe ce se'lu capete, nu putemu vorbi; Erá inse
unu ramu de industria: plutirea cu scanduri si mai vertosu cu binale,
berne, pe care le derivá incolu catra Ungari'a cu mare necasu si pu-
cinu castigu granitariulu, inse Somesiulu nici aici nu îi ajuta la ve-
runu castigu; apoi de candu seau opritu padurile, poporulu socotesce
ca i s'a luat totu, nu e cine se'lu instrueze, ca economi'a padurilor
e folositôre. Ce e dreptu, ca neajunsele dealuri, muntii cei mai de-
partii folosira granitari spre asi lasui (estirpa) ceva locu pentru
fenatie, ca se aiba cu ce-si erua vroateva oi óri caprisôre cu care
sa-si indulcésca cas'a si famili'a; fiindca mosiile de o familie seau im-
partitu acum între 3 si patru familii, altufeliu n'au ce sa-si faca ca-
pului, nu potu, nu sciu, n'au inlesnire se traiésca. — Despre aceste
insedaru vomu scrie daca nu vremu a si ajuta. — Inse cum se le
ajuti? Veduramu, ca cosasii tundu vér'a intréga tôte cóstele si cos-
tisiele si prin padurile invecinate fenatielor loru, nu remanea o tufa
ne scobita de arm'a cosasiului; déca i e acum opritu acêsta, apoi
vin'a totusi oricum numai noi o purtamu, carii nu deslucimu impre-
giurarile acestea la locurile mai nalte. ca celu pucinu, cei ce fura
mai eri proprietari peste muntii si peduri intregi de pelunga livedile
loru, se póta fi si astadi stapani macaru pe parulu, érb'a din acele
paduri. — Cumca din partea stapanirei seau luat mesuri pentru pas-
trarea padurilor, aceea numai spre binele nostru seu facutu; si nu se
nsiele cineva a crede, ca dóra stapanirea ne aru fi luat padurile pe
seama sa, daca vedemu introdusa o regula in folosirea loru. Daca
noi mai continuámu sterpirea padurilor dupa cum apucaseramu de-
veniamu mane poimane in lipsa campenésca de lemne cu tôte ca,
daca eramu crutiatori p'aci de paduri, astadi neamu afla in midilocu de
codri. — Si ce e mai reu, ca padurile p'aci pucinu ramu de castigu ne
potu suministra, de s'ar pastra ca ochii din capu; pentrucă cum di-
seiu n'are cine, cui sa le venda. A atinge lucruri d'aceste paduretie

постръ Домніторъ ши Бинефъкторъ, днкноштинѣ маі де кржндѣ

Ачѣста есте адреса Пъринтелѣ Патриархѣ Антимосѣ. Дп-

— Деспре хртъриле стрікъчлїлорѣ лвате ла Сїнопе се скріѣ

ФРАНЦІА. Парїсѣ. Дндатъ, дѣпъ примїга шїре деспре

АНГЛІА. Лондонѣ. Дѣпъ о шїре телеграфїкѣ, каре сбѣръ

Зїрналеле англе, ковїнгндѣсе де пердереа тэрчїлорѣ дела

„Тїмесѣ“ пѣ акѣнде акѣтѣ пісіка дп сакѣ чї о зїче пѣ

Штїрї сосїте кѣ пошта дїп ѣрмѣ.

Газетеї немѣштї дїп Сїбіѣ і се скріе дела Бѣкрештї, о

вѣтѣтѣ дп 1. Дечембре ла Баш-Кадїклар (анрѣне де Алесан-

Асеменеа се маї снѣне кѣ генералѣ Андрїкофѣ аѣ т

Іарѣ кѣткѣ Воронѣфѣ се vede стрїмторатѣ де Черкасїе

— Дела Дѣпъре дїп тѣте кѣте азїрїтїѣ, преанѣнїѣ аде

БѢЛЕТІНѢЛѢ ОФІЦІАЛѢ.

E D I K T Ѣ.

Дела ч. р. претѣръ дїп Брашовѣ сѣ провѣкѣ прїп ачѣст

Брашовѣ, дп 14. Дечембре ноѣ 1853.

(1—3)

Ч. р. претѣръ.

ЛІТЕРАРІѢ.

Дпчетѣндѣ „Органѣлѣ“, дп кареле свкрїсѣлѣ дпчѣнѣсе а

Іарѣ Дїкѣнїарїѣлѣ латїно-ромѣнѣскѣ шї романо-лѣтїнѣскѣ

Дїкѣнїарїѣлѣ дп партеа латїнѣ ва фі лѣкратѣ дѣпъ Фогес-

Фазторїї лїтератѣреї ромѣнѣштї сѣнтѣ рѣгадї кѣ тѣтѣ реве-

Блажѣ, 3/15. Ноембре 1853.

Т. Цїпарїѣ, м. р.

Редакѣнїнеа се оферѣза а прїмї прѣнѣтерѣдїнїнеа ла опѣлѣ

Даѣкѣ времѣ ка се дпчлорѣскѣ лїтератѣра нѣстрѣ шї кѣ